

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 3Obo/20/2016                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 7006899044                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 26.10.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jana Veselá Zemaníková   |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:7006899044.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členov senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Kataríny Pramukovej v právnej veci žalobcu: Ing. W. N., nar. XX. A. XXXX, F., zast. B&B, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Rázusova 1, 040 01 Košice, proti žalovanému: Z. S., nar. XX. Z. XXXX, B., zast. JUDr. Ján Vanko, advokát, so sídlom Floriánska 19, 040 01 Košice, v konaní o zaplatenie 995,82 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Cb/2/2006-127 zo dňa 23. marca 2016, jednomyselne, takto

### rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Cb/2/2006-127 zo dňa 23. marca 2016 p o t v r d z u j e .  
II. Žalovanému p r i z n á v a 100 % nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 10Cb/2/2006-127 zo dňa 23. marca 2016 rozhodol tak, že zmenkový platobný rozkaz zo dňa 8. apríla 2004, č. k. 8Zm/8/04-5 zrušil a žalobcu zaviazal nahradiť trovy konania žalovanému na účet jeho právneho zástupcu.
2. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca sa návrhom domáhal, aby súd vydal zmenkový platobný rozkaz, ktorým zaviazá žalovaného žalobcovi zaplatiť zmenkovú sumu 995,82 eur spolu s úrokom vo výške 6 % z uvedenej zmenkovej sumy, od dňa 20. decembra 2002, až do zaplatenia.
3. Z vykonaného dokazovania zistil, že existencia zmenky je nesporná a že slúžila na zabezpečenie pohľadávky žalobcu voči žalovanému, z titulu ústnej zmluvy o pôžičke, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému sumu 995,82 eur. Z obrany žalovaného zistil, že sa bránil kauzálnou námietkou, ktorej prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Zb. (Zmenkový a šekový zákon). Z vyjadrenia žalovaného zistil, že žalobca mu žiadnu pôžičku neposkytol, čo potvrdila aj jeho manželka. Na základe uvedeného konajúci súd dospel k záveru, že keďže žalobca neuviedol žiadne iné skutočnosti, neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie kauzálneho vzťahu, ktorý sám vymedzil dokazovaním v súlade s § 132 O. s. p.. Keďže záväzkový vzťah medzi účastníkmi sporu preukázaný nebol, súd

zmenkový platobný rozkaz zrušil. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

4. Proti tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote sa odvolal žalobca, podaním doručeným súdu 04. mája 2016, ktorým navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

5. Ako dôvod odvolania označil, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a teda s poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p., rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že konajúci súd sa nezaoberal a nevyvodil záver, či žalovaný uniesol dôkazné bremeno pri preukázaní opodstatnenosti námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu.

6. Uviedol, že nesúhlasí s posúdením námietok žalovaného ako námietky neexistencie zmenky. Podľa žalobcu v konaní žalovaný netvrdí neexistenciu kauzy, ale ako kauzu označuje iný zmluvný vzťah, konkrétne predaj a kúpu rodinného domu manželky žalovaného, pričom z hľadiska dokazovania sa toto venovalo preukazovaniu právne tejto kauzy. Z uvedeného dôvodu žalobca názor o námietkach neexistencie kauzy označil za neopodstatnený. Žalobca poukázal na fakt, že záväzok zo zmenky má abstraktný charakter a je nezávislý od právneho dôvodu zmenky. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Obo/21/2012, konštatoval zvýraznenú abstraktnosť zmenky, keďže zmenky sú právne nezávislé od základného právneho pomeru a majú samostatnú právnu povahu a existenciu. Záväzok zo zmenky žalobca označil ako záväzok nesporný, v ktorom žalobca ako majiteľ zmenky nebol povinný jeho nárok preukazovať iným spôsobom, než predložením prvopisu zmenky, ktorá ak spĺňa formálne náležitosti, zabezpečuje svojmu majiteľovi právo na jej zaplatenie. Samotné predloženie zmenky so všetkými formálnymi náležitosťami podľa žalobcu zakladá právo majiteľa na zaplatenie sumy v nej uvedené.

7. Podľa odvolateľa nemožno všeobecne uznaný abstraktný charakter zmenky a s tým súvisiace dôkazné bremeno, jednoducho zredukovať na to, že celé dôkazné bremeno na preukázanie zmenky nesie žalobca a žalovaný nie je povinný preukázať opodstatnenosť podaných námietok, ale práve naopak, hlavnú dôkaznú aktivitu musí vyvinúť žalovaný. Žalobca súhlasí, že je povinný tvrdiť kauzu zmenky, ak voči nej smerujú prípustné námietky žalovaného a uvedené tvrdenie podložiť dôkazom, ale zároveň nie je nemožno opomenúť, že aj samotná zmenka a podpis na nej je nevyhnutné považovať za dôkaz a v zmysle voľného hodnotenia dôkazov je nevyhnuté prihliadať na to, že žalovaný zmenku podpísal, a teda, že existoval kauzálny záväzok dlžníka vo výške zmenkovej sumy. Uviedol, že podpis na zmenke nie je len dôkazom o tom, že kauza existovala, ale aj dôkazom o určitých prvkoch kauzálneho vzťahu, ktorý je ťažiskový v prípade, ak každá strana tvrdí inú kauzu zmenky. Za jednoznačné uviedol, že na základe výpovede žalovaného a jeho manželky bolo preukázané, že žalovaný zmenku podpísal, pričom podpis na zmenke bol overený notárkou. Podľa žalobcu žalovaný nepreukázal, že zmenka má niečo spoločné s touto kúpou a nedáva zmysel, aby zmenku podpísal žalovaný a nie jeho manželka, ktorá bola účastníčkou zmluvného vzťahu. Tvrdenie žalovaného, že podpisoval dve zmenky, žalovaný označil za nepreukázané. Žalobca zastáva názor, že žalovaný neuniesol dôkazné bremeno preukázania kauzy zmenky, a preto odvolací súd nesprávne vyhodnotil a zistil skutkový stav. Zároveň podľa žalobcu z napadnutého uznesenia nie je zrejmé, akými úvahami konajúci súd dospel, keď tvrdenia žalovaného uznal a tvrdenia žalobcu považoval za nepreukázané. Podľa žalobcu konajúci súd sa nevysporiadal ani so samotným charakterom zmenky vymáhaného nároku zo zmenky, ktorý je chápaný nezávisle od základného právneho pomeru a vo všeobecnosti zbavuje veriteľa zo zmenky, povinnosti svoj nárok preukazovať iným spôsobom, než predložením prvopisu zmenky, ktorá spĺňa formálne náležitosti.

8. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu vyjadril podaním doručeným súdu 18. mája 2016 a navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalobcu prejednal (§ 385 ods. 1 C. s. p.) s tým, že pojednávanie nenariadil, keďže nebolo potrebné doplniť alebo zopakovať dokazovanie.

10. Ide o konanie začaté a na odvolacom súde rozhodnuté do 30. júna 2016.

11. Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 C. s. p.).

12. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

13. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 C. s. p.).

14. Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti odvolania je, či prvostupňový súd rozhodol v súlade so zákonom, keď zmenkový platobný rozkaz zo dňa 08. apríla 2004, č. k. 8Zm/8/04-5 zrušil z dôvodu, že žalobca žiadne dôkazy na preukázanie skutočnosti, že poskytol žalovanému pôžičku vo výške 995,82 eur (30 000,- Sk) neoznačil, ani nepredložil a teda neunesol dôkazné bremeno na preukázanie kauzálneho vzťahu, ktorý sám vymedzil, vykonaným dokazovaním (vyhodnotením v súlade s § 132 O. s. p.) tento záväzkový vzťah preukázaný nebol.

15. Z predložených dôkazov nie je sporné, existencia zmenky bez protestu vystavenej žalovaným dňa 23. októbra 2002 (dôkaz na č. listu 3 spisu), na základe ktorej mal žalovaný zaplatiť žalobcovi sumu 995,82 eur. Sporné nie je ani to, že žalobca tvrdil, že zmenka súžila na zabezpečenie jeho pohľadávky voči žalovanému z titulu ústnej zmluvy o pôžičke, na základe ktorej žalovanému poskytol sumu 995,82 eur (30 000,- Sk) a že si uplatnil právo na zaplatenie vlastnej zmenky, v ktorej ako výstavca bol uvedený žalovaný.

16. Faktom je, že žalovaný sa v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu bránil kauzálnou námietkou, prípustnosť ktorej námietky vyplývajú z ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Zb.

17. Z predložených dôkazov taktiež nie je sporné, že žalobca napriek tomu, že tvrdil, že zmenka bola zmenkou zabezpečovacou, vystavenou na zabezpečenie pôžičky poskytnutej žalovanému vo výške 995,82 eur (30 000,- Sk), žiadnym iným dôkazom ako predloženou zmenkou nepreukázal, že pôžičku žalovanému poskytol, hoci žalovaný jednoznačne tvrdil, že žiadnu pôžičku neobdržal. Ako z rozhodnutia súdu, tak aj z predložených dôkazov je nesporné, že žalobca v konaní nepreukázal konkrétny kauzálny vzťah, ktorý zmenka kryla a ani v odvolacom konaní toto preukázané nebolo.

18. Ak existenciu kauzálneho vzťahu tvrdí žalobca, čo v danom prípade sporné nie je, potom, že je to žalobca, kto má vedomosť, ako je možné jeho existenciu preukázať, a teda dôkazné bremeno má žalobca.

19. Z uvedeného je zrejmé, že tvrdenie žalobcu, že platí všeobecné pravidlo, že dôkazné bremeno, v prípade vznesenia námietok, ktoré zákon o zmenkách umožňuje zaviazanému zo zmenky vzniesť, týkajúce sa oprávnenosti týchto námietok leží na zaviazanom zo zmenky, neobstojí. Žalobca právny dôvod vystavenia zmenky, existenciu poskytnutej pôžičky vo výške 995,82 eur (30 000,- Sk), teda predmetu sporu nepreukázal. Jeho tvrdenie, že pôžička vo výške 995,82 eur (30 000,- Sk) bola poskytnutá na základe ústnej dohody medzi ním a žalovaným nie je postačujúcim dôkazom, dôkazom, ktorý by nebol zo strany žalovaného popretý.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 34 C. s. p.) s tvrdením žalobcu, že všeobecne uznaný charakter zmenky a s tým súvisiace dôkazné bremeno na preukázanie kauzy zmenky nenesie žalobca sa nestotožnil, a preto dôvody uvedené v odvolaní kvalifikoval ako právne nedôvodné. Tvrdenie žalobcu, že žalovaný svoje tvrdenia, že zmenka bola vystavená v súvislosti s predajom rodinného domu nepreukázal, a preto odvolací súd označil pre posúdenie veci toto za právne bezvýznamné, ako aj jeho tvrdenie, že

prvostupňový súd uvedené námietky nesprávne právne posúdil.

21. Pravdou je, že pri posúdení totožnej problematiky bolo totožne rozhodnuté aj v iných prípadoch, tak ako v danej veci, čo tvrdí aj žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu, aj v dovolaní sp. zn. 1MObdV/9/2007.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 34 C. s. p.) s poukazom na uvedené dôvody napadnuté rozhodnutie odvolaním žalobcu, ako vecne a právne správne, s poukazom na ustanovenie § 387 C. s. p., potvrdil.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že úspešnému žalovanému priznal trovy v odvolacom konaní za jeden úkon právnej pomoci vyjadrenie k odvolaniu.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodne o odvolaniach proti uzneseniam podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh § 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa
- b) dovolateľom je právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podania dovolania (§ 434 C. s. p.).  
Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania § 430 C. s. p.